

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Ioannis Damasceni Historia, De Vitis Et Rebus Gestis SS. Barlaam Eremitæ, Et Iosaphat Indiæ regis

Johannes <Damascenus>

Coloniæ, 1624

Cap. XVI. Barlaam Regis filium in spem salutis adducit: ac deinde ostendit Christianam religionem, et si prima fronte aspera videatur, tamen si recte consideretur, dulcem ac suauem esse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45244

Studijs progressus facit, varia enim electionum sunt genera. Et quemadmodum quædam aquarum fontes è terræ visceribus scaturientes, partim è superficie terræ oriuntur, partim aliquanto profundius, partim profundissimè: atq; harum aquarum, aliæ è propinquo emanant, gustuque dulces sunt, aliæ ex imo exeunt, ac salsa aut sulphureæ sunt, atq; item aliæ vberimè profluunt, aliæ paulatim stillant. Eodem modo in electionibus quoq; cogita, alias celeres ac perquam feruidas esse, alias segnes & frigidas, ac rursus alias ad virtutem omninò propensas, alias ad vitium omnibus viribus inclinatas. Igitur quales earum affectiones sunt, tales quoq; ad agendū imperus consequuntur.

Simile.

*BARLAAM REGIS FILIVM IN
salutis spem adducit : ac deinde ostendit
Christianam religionem, et si prima
fronte aspera videatur, tamen si
restè consideretur, dulcem
ac suavem esse.*

CAPVT XVI,

DIxit autem ad Senem Iosaphat:
Suntne etiam alij nonnulli, qui
eadem

eadem, quæ tu, prædicet, an vero tu hodierno die solus es, qui hæc doces, ac præsentem vitam vsq; a deo auersandam, atque odio insectandam esse mones?

Ille autem ad hunc modum respondit: In hac vestra infelicissima regione neminem noui. Nam patris tui tyrannis innumeris mortis generibus multauit, deditque operam, ne prorsus inter vos diuinæ cognitionis prædicatio audiretur. Apud reliquas autem nationes hæc cantantur ac celebrantur, ab alijs quidem rectissima ratione, ab alijs autem *peruersè*: quippe cum animarum nostrarum hostis eos a recta via transuersos egerit, atque in alienas opiniones diuiserit, eosque loca quædam diuinæ

*Veritatem
alij rectè
alij peruersè
se docent.*

Vna est veritas, in tota Ecclesia & per uniuersum mundum, gloriosis Apostolis & Patribus conuersans: non ergo apud

sus ferat, interpretari docuerit. Cæterum vna est veritas, quæ ab illustribus Apostolis, & diuinis Patribus prædicata est, & in catholica, atque ab extremis orbis finibus, ad extremos vsque fines diffusa Ecclesia sole splendidius lucet. Quam quidem ego ut tibi prædicarem, ac traderem, ad te missus sum.

& Patribus conuersans: non ergo apud

Dixit autem ad eum Iosaphat: Nihilne horum pater meus vnquam didicit?

Respondit Senex: Perspicue quidem, atque

atque ut par erat, nihil didicit. Occlusis *Luthera-*
enim sensibus, bonum de industria re- *nos & Cal*
pudiat, atq; in malum libera animi in- *vinianos,*
ductione propender. *& huius-*

At vellem, inquit Iosaphat, ille quo- *modi natus*
que hac doctrina imbueretur. *ra huma-*

Respondit Senex: Hæc apud homi- *na mon-*
nes sunt impossibilia: apud Deum autē *stra.*

nihil est, quod fieri non possit. Ecquid *Matt. 19,*
enim scis, futurumne sit, ut Patri tuo sa-
lutem afferas, atque admirando modo
Patris tui Pater tandem voceris?

Narratum enim mihi est Regem
quendam exstitisse, qui præclare admo-
dum regiam suam dignitatem admini-
strabat, leniterque ac placidè populum,
qui ipsius ditioni atque imperio sube-
rat, tractabat, in hac autem vna re labe-
batur, quod diuinæ cognitionis lumi-
ne careret, atq; idolorū cultu cōstrictus
teneretur. Erat autem ei probus quidā *Tempus lo-*
Consiliarius, ac rû erga Deum pietate, *quendi, tē-*
tū cæteris virtutibus ornatissimus, qui *pus tace-*
cū Regis errore angeretur, eumq; per- *di.*
molestè ferret, atq; ipsum hoc nomine
coarguere in animo haberet, tamē hac
de causa, sese reprimebat, quod verere-
tur, ne, & sibi, & socijs suis perniciem
accerseret, eamque vtilitatem, quæ ex
ipso ad alios promanabat, amputaret.

Occasio-

Occasionem autem nihilominus quaerebat, qua commodè ipsum ad bonum pertraheret.

Dixit igitur nocte quadã ad eum Rex Adesdum, egrediamur, ac ciuitatem circumueamus, num forrè aliquid, quod in rem futurũ sit perspiciamus. Cum autè illi per urbem obambularèt, lucis splendorem per foramen quoddam radiantem cernunt: cui, cum oculos adiecissent, subterraneum quoddam & cauetosum domicilium conspiciunt, in quo præsidebat vir quidam extrema inopia laborans, ac vilibus quibusdam & laceris pannis indutus. Astabat autem ipsius vxor, vinum ipsi temperans. Cumque ipse poculum manibus accepisset, illa luauè quoddam carmen canens, voluptatem ipsi afferebat, salrans nimirum, ac maritum laudibus delirans.

Rex igitur aliquantisper hæc perspiciciens, mirabatur, quod, cum tanta egestate premerentur, vt nec domus, nec vestis ipsis suppereret, tamen vsq; adeo lætam & hilarem vitam ducerent. Atq; ad primarium suum consiliarium his verbis vtitur. O rem miram, ô amice! quod scilicet, nec mihi, nec tibi, vita nostra, quamuis alioqui tanta gloria & delicijs

*Latitia
miserorũ
Regi con
uersionis
origo.*

delicijs & voluptate vndiq; collucens, vsque adeo vnquam placuerit, & vilis hæc & ærumnosa vita vecordes istos oblectat & exhilarat, vt quæ, tametsi alioqui aspera & auersanda, facilis ipsis ac blanda videatur.

Opportunam autem horam nactus princeps ille consiliarius, inquit: Tu verò, O Rex, cuiusmodi tandem horum vitam esse existimas? Omnium, inquit ille, quas vnquam viderim, insuauissimam & miserrimam, execrationeque dignam & auersandam. Tum ait ad eum primarius ille consiliarius: Ad eundem ita modum mihi crede, ô Rex, ac multo etiam acerbior vita nostra ijs esse videtur, qui sempiternam illam gloriam, ac bona illa, quæ omnem mentis captum superant, contemplantur atq; cognoscunt. Atque auro rutilantes ædes, ac præclara hæc indumenta, cæteræque vitæ delitiæ, ijs, qui cœlestium tabernaculorum non manufactorum, vestisque diuinitus contextæ, ac diadematum corruptionis omnis expertium, quæ rerum omnium architectus ac Dominus diligentibus se præparauit, stercoribus & cæno foetidiores videntur. Quemadmodum enim isti iudicio nostro ac sententia desipiunt:

I

ita

Qua in hoc mundo magna aestimantur, pijs cõtemptus sunt.
I. Cor. 2.

ita etiam, ac multò magis, nos qui in
 mundo oberramus, atque in mendac
 hac gloria, stultisque delicijs nobis pla
 cemus, in eorum oculis, qui bonorum
 illorum dulcedinem degustarunt, luctu
 & lachrymis digni sumus. His lauce
 verbis percussus Rex, inquit: Quis
 igitur illi sunt, qui præstantiorem nobis
 vitam agunt? Omnes, inquit ille, qui
 sempiterna caducis & fragilibus præ
 tulerunt. Cumque Rex rursus, quæ
 nam sempiterna illa essent, quæ fuisset
 respondit ille, Regnum ab omni succes
 sione alienum, ac vita morti minimè
 obnoxia, & opes egestatè non metuen
 tes, lætitia item & oblectatio ab omni
 mœstitia & dolore seiuncta, paxque per
 petua, & ab omni inimicitia & contem
 ptione libera. His bonis quibus divini
 tatis frui contigerit, beati illi ac sæpè bea
 ti. Vitam enim omni labore ac mœstitia
 vacuam in omni ævum ducent, omni
 bus Regni Dei iucunditatibus & oble
 ctamentis sine vlllo labore fruentes, ac
 cum Christo in perpetuum regnantes.
 Cumque Rex dixisset, Quisnam tan
 dem hæc consequi promerebitur? re
 spondit ille, omnes qui vitam illuc du
 cendam arripuerint. Aditu enim nemini
 prohibetur, qui modo voluerit. Tur
 Rex

Rex,
 lucit
 vit: c
 Jesu
 lium.
 Rex i
 rus, a
 nus t
 expo
 ne ac
 tur, si
 sunt,
 est,
 gita
 Non
 est, ai
 rer, et
 tation
 tem g
 atque
 mole
 mulo
 in po
 obsec
 diu se
 hi har
 que e
 verun
 bus a
 Aud

Rex, Et quænam, inquit, est via, qua il-
 lucitur? Respondit ille præclari animi *IOAN. 17.*
 vir: cognoscere solum verum Deum, &
 Jesum Christum vnigenitum ipsius Fi-
 lium, & sanctum ac viuificum Spiritum.
 Rex igitur, regia sanè prudentia prædi-
 tus, ad eum inquit: Et quidnam hæc
 te prohibuit, quominus mihi hæc
 exponeres? Neque enim hæc cunctatio-
 ne ac dilatione mihi digna esse viden-
 tur, siquidem vera sunt. Quod si dubia
 sunt, sedulo & accuratè inuestigandum
 est, quoadusque ea citra vllam ambi-
 guitatem ac dubitationē inueniamus.
 Non negligentia & socordia factum
 est, ait ille, vt tibi hæc exponere cuncta-
 rer, cum vera sint atque ab omni dubi-
 tatione remota: verum quod excellen-
 tem gloriæ tuæ magnitudinem vererer,
 atque illud metuerem, ne tibi grauis ac
 molestus essem. Quocirca si mihi, fa-
 mulo tuo, hoc imperas, te vt de his reb^s
 in posterum submoneam, imperio tuo
 obsequar. Sane, inquit Rex, non inter-
 diu solum, sed etiam qualibet hora, mi-
 hi harum rerum memoriam renoua. Ne
 que enim negligenter ac perfunctorie;
 verum summo studio ac feruore his re-
 bus animum intendere oportet.

Audiui igitur, ait Barlaâ, hūc Regē de-
 incept

I 2

incept

*Aeternis
 serio inten-
 dere oportet.*

inceps piè ac religiosè vitā instituisse, p̄sentisq; vitæ curriculo placidè ac triā-
quillè confecto, sempiternam beatitudi-
nem consecutum esse. Quamobrem
si quis etiam patrem tuum de his rebus
tempestiue admoneat, fortassis intelli-
get, atque exploratum habebit, quam
malis implicatus teneatur, atque ab ijs,
sele auerrens, quod bonum est, ample-
ctetur. Nam in præsentia quidem cæ-
cus est, & manu tentans, vt qui vero lu-
mine sese orbarit, atque ad impietatis
tenebras transfugerit.

2. Pet. 1.

Dixit autem ad eum Iosaphat: De
patre meo, quod Dominus iusserit, fiat.
Nam ipsi, velut etiam abs te dictum est,
ea omnia possibilis sunt, quæ apud ho-
mines impossibilia esse videntur. Ego
verò per eximios ac singulares tuos ser-
mones vanitatis præsentium rerum
pertæsus, ab his quidem omnino ani-
mum abducere constitui, ac tecum,
quidquid mihi vitæ superest, traducere:
ne per fluxa & fragilia sempiternorum
bonorum & omni interitu alienorum
fructu excidam.

*Pulchra
parabola.*

Respondit Senex: Si hoc feceris, pru-
dentissimo cuidam iuueni, quem co-
piosis atque illustrissimis parentibus
natum esse intellexi, similem te præbe-
bis.

bis. Cui cum pater nobilis cuiusdam
 atque in primis copiosi viri filiam in
 signi pulchritudine præditam despon- *Prudens*
 disse, ac de huiusmodi matrimonio *iuuenis o-*
 cum filio sermonem conseruisset, quid *opes & for-*
 que in animo haberet exposuisset, hæc *nam sper-*
 ut ille audiuit, quasi absonum quiddam *nit.*
 ac præposterum, huiusmodi rem excu-
 tiens, relicto patre profugit. Cumq; iter
 faceret, apud Senem quendam paupe-
 rem, ut à diei æstu sese recrearet, diuertit.

Filia porro senis illius, quæ vnica il-
 li virgo erat, præ foribus sedens, manib.
 operabatur, ore autem Deum sine vlla
 intermissione laudabat, ex intimo pe-
 ctore gratias ipsi agens. Ipsius autem laudē
 iuuenis audiens, ait: Quodnam, o puella,
 tuum institutum est? Et quæ ob cau-
 sam, cum in tanta vilitate & inopia ver-
 seris, tãquam ob ingentia beneficia ac- *Pulchrum*
 cepta, horum authorem laude afficis? *simile.*
 Ipsa autem ad eum respondit: An nescis *Gratias a-*
 quod quemadmodum exiguum phar- *gendo pro*
 macum è magnis plerumque morbis *parutis*
 hominem eripit, eodem modo, etiam *magna ob-*
 ob paruas res Deo gratias agere, in- *tinemus.*
 gentia bona conciliat? Ego igitur pau-
 peris Senis filia, ob exigua hæc gratias
 ago, ac Dominum laudibus afficio, il-
 lud nimirum exploratum habens, quod

qui hæc dedit. maiora quoque dare potest.

Temporalia in minimis ponenda.

Atque hæc quidem de rebus externis, ac minimè nostris: ex quibus nec his, qui multa possident, fractus ullus, imò etiam sæpe damnū oritur, nec his qui pauciora acceperunt, incommodum ullum ac detrimentum existit: quippè cum utrique eandem viam obeant, atque ad eundem finem contendant. At in istis, his magis necessaria, maiorisque momenti sunt, multis maximisque atque ad eò innumeris beneficijs à Deo affecta sunt.

Præcipua Dei erga nos beneficia;

Etenim ad Dei imaginem condita, ipsiusque cognitione imbuta, & ratione præter omnia animantia exornata, & ex morte, per viscera misericordiae Dei nostri ad vitam reuocata sum, ac percipiendorum ipsius Sacramentorū potestatem accepi. Deniq, Paradisi porta patefacta est, liberum mihi, si quidem voluero, aditum præbens. De tot igitur actantis beneficijs, quorum pauperes æquè ac diuites participes sunt, dignas Deo gratias agere profus nequeo. Quod si exiguam hanc quoq; laudem ei, qui me tot muneribus cumulauit, minimè obtulero, quam tandem excusationem habitura sum?

Præcipua Dei beneficia diuitibus & pauperibus communia sunt.

Iuuenis autem ingentem hanc prudentiam admirans, accito ipsius patre, da mihi, inquit, filiam tuam: (siquidem ipsius prudentiam ac pietatem amore complector.) Senex autem ait: Non licet tibi, qui diuitibus & copiosis parentibus ortus es, hanc pauperis viri filiam accipere. Rursum autem Iuuenis ait: Certè hanc accipiam, nisi tu prohibeas. Etenim filia quædam nobilis ac diues mihi desponsa fuerat: verùm ea repudiata atque abiecta, in fugam me dedi, Contra filia tuæ, ob ipsius erga Deum pietatem ac prudentiam, amore correptas, matrimonio cum ea iungi paratus sum, Senex autem ad ipsum ait: Eam tibi dare nequeo, vt in paternam domũ abducas, atque à meis vnis abstrahas: vnica enim mihi est. At ego, inquit iuuenis, apud vos manebo, vestramque vitæ rationem suscipiam: Ac postea, luculenta veste abiecta, senia illius vestes petijt, ijsque se induit. Cũque ille ipsum diu multumque tentasset, varijsque modis ipsius animum explorasset, vt eum mentis *gravitate* præditum esse cognouit nec stulto quodam amore obsessum filiam suam in matrimonium perere, verùm pietatis studio pauperem vitam amplexari, eamque

*Prudens
pietas op-
tima dos.*

*Gratiarum
actio has
nuptias
cõciliavit*

*Gravitas
probata
premium
meretur.*

200 BARLAAM ET IOSAPHAT

gloriæ suæ ac nobilitati anteferre, arrepta ipsius manu in conclave suum eum introduxit, & ingentes opes illic reconditas, atque innumerabilem pecuniarum molem, quantamque iuuenis illi nunquam viderat, ipsi commonstravit. Aitque ad eum: Fili, hæc omnia tibi dono do: propterea quod mearum opum hæres esse in animum induxisti. Quæ hæreditate percepta, ille omnes terræ diuites, & claros homines superavit.

Omnia bona venerunt mihi pariter cum illa.

BARLAAM DEVM PRO SALUTE Iosaphat orat: atque ipse ostendit, quozam pacto per res creatas Creator cognoscatur.

CAPVT XVII.

Dixit autem Iosaphat ad Barlaam: Aptè sanè hæc etiam narratio rerum mearum statum exprimit. Ac proinde de me quoq; hæc abs te dicta esse existimo. Verum quodnam tandem est illud *experimentū*, per quod animi mei constantiam exploratam habere cupis? Respondit Senex: Equidem ipse etiam periculum feci, & intellexi, quanta in te mentis prudentia, atque constantia